

12

ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES I FINANÇAMENT AUTONÒMIC⁷⁵

RESUM

El total del consum públic a les Illes Balears (els salaris més les compres de béns i serveis) va arribar als 3.363,9 milions d'euros, la qual cosa representa el 13,1% de la renda interior bruta a preus de mercat (RIB p. m.), 4 punts per sota del nivell estatal; és el nivell de consum públic més baix del conjunt de les comunitats autònomes, després de Madrid. La diferència entre els ingressos corrents de les administracions públiques i el consum públic és l'estalvi públic, que va ser de 5.180,9 milions d'euros, mentre que la inversió pública es va situar en els 683,2 milions d'euros, de manera que es generà una capacitat de finançament del conjunt de les administracions públiques (l'estatal, l'autonòmica, la insular i la local) de 4.497,7 milions d'euros, equivalent al 22,5% de la RIB p. m., que és el percentatge més alt de totes les comunitats autònomes. La càrrega fiscal per habitant és de 7.409 euros per habitant i any, la tercera més alta del país, només superada pel País Basc i Madrid; mentre que la «pressió fiscal» en relació amb el PIB per càpita representa el 29,36%, que és el nivell més alt de totes les comunitats autònomes. Això confirma, des de l'òptica dels ingressos tributaris, el desequilibri detectat a les balances fiscals entre comunitats autònomes, i situa les Balears com la comunitat més desfavorida pel sistema actual de finançament autonòmic, atès que el vessant de la despesa pública estatal no compensa aquest desequilibri. La recaptació tributària que ha obtingut la Delegació Especial d'Hisenda a les Illes Balears assolí l'any 2007 per primera volta els tres mil milions d'euros, amb un increment de l'11,2% respecte de l'any 2006. El deute acumulat de les Illes Balear durant l'any 2007 va ser de 1.784 milions d'euros, un 9,1% superior al de l'any anterior. Aquesta quantitat representa un 2,9% del deute total de les comunitats autònomes espanyoles. Cal dir que aquesta quantitat representa el 8,4% del PIB regional.

L'any 2007, els pressuposts generals de l'Administració general de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears varen ser de 2.894,38 milions d'euros, xifra que suposa un increment del 6,6% i representa el 13,6% del PIB regional. Quant a les administracions insulars, l'any 2007, el pressupost agregat dels tres consells es manté com en l'exercici precedent entorn dels 400 milions d'euros, amb un increment global de l'1%, inferior a l'increment de l'IPC 2006-2007. El deute públic dels ens insulars es manté i assoleix els 38,5 milions d'euros. Amb referència al pressupost dels ajuntaments de la Comunitat Autònoma, el volum total de l'exercici del 2007 es consolida per sobre de la barrera dels mil milions d'euros (1.184, 5 milions d'euros). Així mateix, el pressupost de les administracions locals per a l'any 2007 arribà al 5,6% del PIB balear.

12.1.

ANÀLISI PRESSUPOSTÀRIA

L'exposició d'aquest àmbit es divideix en cinc subapartats: en primer lloc, s'analitzen els pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears; en segon lloc, els pressuposts dels consells insulars; en tercer lloc, els dels ajuntaments, i, en quart lloc, es presenta l'anàlisi de la recaptació tributària que va obtenir la Delegació Especial d'Hisenda a les Illes Balears. Finalment, es fan una sèrie de consideracions sobre els efectes de les propostes estatutàries quant al sistema de finançament de les comunitats autònomes.

De les dades del quadre I-34 es desprèn que el total del consum públic a les Balears —els salaris més les compres de béns i serveis— és del 13,1% de la renda interior bruta a preus de mercat (RIB p. m.) —4 punts per sota del nivell estatal;— és el nivell de consum públic més baix del conjunt de les comunitats autònomes, després de Madrid.

Així mateix, l'estalvi públic va ser de 5.180,9 milions d'euros, mentre que la inversió pública es va situar en 683,2 milions d'euros. D'aquesta manera, es generà una capacitat de finançament del con-

75. El lector trobarà a l'annex estadístic del cd-card els quadres pressupostaris que completen les sèries estadístiques d'acord amb les memòries del CES dels anys anteriors.

junt de les administracions públiques (l'estatal, l'autonòmica, la insular i la local) de 4.497,7 milions d'euros, equivalent al 22,5% de la RIB p. m., que és el percentatge més alt de totes les comunitats autònomes. (Vegeu l'apartat 4.7.)

12.2.

LA COMUNITAT AUTÒNOMA

En aquest apartat començam fent una introducció al marc dels pressuposts de la Comunitat Autònoma, definim l'àmbit del pressupost i analitzam a continuació els pressuposts de l'Administració general i els dels ens de dret públic i de les societats públiques, i també el deute acumulat.

12.2.1. INTRODUCCIÓ

Els pressuposts de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'any 2007 s'aprovaren d'acord amb la Llei 24/2006, de 27 de desembre, de pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'any 2007 (BOIB núm. 188, de 30 de desembre), la qual, juntament amb la Llei 1/1986, de 5 de febrer, de finances, i la normativa de desplegament corresponent, constitueix el marc normatiu al qual s'ha d'ajustar l'activitat econòmica i financera de la Comunitat Autònoma. Així com s'assenyala en l'exposició de motius, inclou totes les despeses i els ingressos del sector públic autonòmic, i també la consignació de l'import dels beneficis fiscals que afecten els tributs.

Entre les novetats principals que inclou aquesta llei, cal destacar l'increment considerable dels crèdits destinats a satisfer

les despeses d'educació, ja que s'ha inclòs en els crèdits inicials d'aquest pressupost l'import adequat per atendre totes les obligacions derivades de l'execució d'aquesta matèria, i no és necessari, per tant, recórrer a les ampliacions de crèdit; consegüentment, s'han eliminat entre els supòsits de crèdits ampliables els que feien referència a aquesta matèria.

Així mateix, seguint el criteri iniciat en la Llei 7/2004, de 23 de desembre, de pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'any 2005, es redueixen encara més els supòsits de crèdit amb caràcter ampliable i, també per a l'any 2006, se suspelen les incorporacions de crèdit a què es refereix l'article 46 de la Llei 1/1986.

D'altra banda, se suprimeix, mitjançant la derogació de l'article 14 de la Llei 9/2003, de 22 de desembre, de pressuposts generals de la Comunitat Autònoma per a l'any 2004, el fons de contingència d'execució pressupostària, la creació del qual fou motivada per la necessitat que va tenir el Govern de les Illes Balears, nomenat després de les eleccions autonòmiques de l'any 2003, de disposar de prou crèdit per destinar-lo a cobrir necessitats no previstes en el pressupost i que poguessin presentar-se al llarg de la seva vigència, derivades en bona part d'actuacions procedents del període legislatiu precedent. Amb aquests fons es va aconseguir la finalitat esmentada sense alterar el règim de finançament de les modificacions pressupostàries regulat en la Llei 1/1986. Una vegada que el Govern actual va conèixer amb exactitud les magnituds econòmiques que calia incloure en els pressuposts de la Comunitat Autònoma per atendre totes les obligacions que

assumeix, les ha previstes en els corresponents crèdits pressupostaris de despeses, amb la qual cosa ja no s'ha de recórrer al mecanisme del fons de contingència, i per això es deroga.

En matèria de tributs propis i prestacions patrimonials de caràcter públic de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, se'n preveu l'actualització d'acord amb el creixement de l'índex de preus de consum de l'any anterior.

En aquest capítol s'analitzen de manera detallada els pressuposts inicials de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'exercici del 2007, amb l'anàlisi comparativa pertinent respecte de l'any 2006.

Per dur a terme aquesta anàlisi, s'estudien, en primer lloc, l'àmbit del pressupost i, en segon lloc, els pressuposts generals, des del punt de vista tant dels ingressos com de les despeses, i s'aprofundeix a analitzar les actuacions previstes per a l'exercici objecte d'estudi a través dels capítols IV, VI i VII (les transferències corrents, les inversions reals i les transferències de capital) del pressupost de despeses.

Per completar l'anàlisi pressupostària de l'Administració autonòmica, es fa referència també als pressuposts dels diversos ens de dret públic i de les societats públiques, com també se n'estudien les actuacions previstes per a l'any 2007.

12.2.2. L'ÀMBIT DEL PRESSUPOST

En l'àmbit dels pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'any 2007 s'integren els pressuposts de l'Administració general de la comunitat

(en la qual estan incloses les diferents seccions i les entitats autònomes), així com els dels ens que n'integren l'administració institucional (ens de dret públic, ja siguin empreses públiques no societàries, com algun consorci i les societats públiques), i altres ens públics (empreses vinculades i consorcis o fundacions). (Vegeu el quadre I-107.)

12.2.3. EL PRESSUPOST DE L'ADMINISTRACIÓ GENERAL

En aquest apartat analitzam, en primer lloc, els capítols dels ingressos i, tot seguit, s'estudia l'evolució de les despeses.

12.2.3.1. Els ingressos

El pressupost d'ingressos recull de forma sistematitzada el conjunt de recursos que permetran finançar el pressupost de despeses.

Els ingressos poden obtenir-se per diferents conceptes, inclòs el recurs a l'endeutament, i la classificació s'estructura en el pressupost per al 2007 des del punt de vista orgànic segons el centre productor i segons la seva naturalesa econòmica. La classificació orgànica manté la mateixa estructura i contingut que la que correspon a les despeses. Pel que fa a l'estructura econòmica, l'estructura i el contingut no han variat respecte de l'exercici anterior.

El pressupost general d'ingressos per a l'any 2007 de l'Administració general (en el qual queden incloses les entitats autònomes) de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears es va estimar en 2.894,38 milions d'euros, en contrast amb els 2.713,97 milions d'euros que s'havien previst inicialment per a l'exercici de l'any anterior.

QUADRE I-107. ÀMBIT DELS PRESSUPOSTS DE LA CA DE LES ILLES BALEARS (2007)

Administració general		Administració institucional		
Entitats autònomes		Ens de dret públic		Societats públiques
Seccions		Empresa pública no societària	ConSORCI	
Parlament de les Illes Balears ¹				
Sindicatura de Comptes ¹				
Consell Consultiu de les Illes Balears ¹				
Consell Econòmic i Social de les Illes Balears ¹				
Conselleria de Relacions Institucionals		Radiotelevisió		Ràdio de les Illes Balears Televisió de les Illes Balears Multimèdia de les Illes Balears SA
Conselleria de Turisme		IBATUR INESTUR		
Conselleria d'Educació i Cultura	Institut d'Estudis Balearics	IBISEC		
Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació			Centre Balears Europa	Parc BIT, S.A. CAIB Patrimoni
Conselleria de Medi Ambient		ABAQUA IBANAT Espais de Natura Balear		
Conselleria d'Interior	EBAP			GEIBSA
Conselleria d'Obres Públiques, Habitatge i Transports		IBAVI SFM Ports de les Illes Balears	Transports de Mallorca	SITIBSA
Conselleria de Salut i Consum				
Conselleria de Treball i Formació	SOIB			
Conselleria d'Agricultura i Pesca		FOGAIBA		IBABSA SEMILLA
Conselleria de Comerç, Indústria i Energia		IDI		FICOBALSA
Conselleria de Presidència i Esports	Institut Balear de la Dona			
Conselleria d'Immigració i Cooperació				
Conselleria de Mobilitat i Ordenació del Territori				

1. Els òrgans estatutaris són dependència funcional de l'Administració general.

Font: Govern de les Illes Balears. Conselleria de Relacions Institucionals.

QUADRE I-108. PRESSUPOST D'INGRESSOS DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS: DISTRIBUCIÓ ECONÒMICA. (2006-2007)

Capítols	2006		2007		Variació		Valor relatiu	
	Import				2006		2007	
	(en milers d'euros)				[%]			
I Imposts directes	328.824,88	316.944,55	-11.880,33	-3,61	12,12	10,95		
II Imposts indirectes	1.722.771,62	1.905.736,83	182.965,21	10,62	63,48	65,84		
III Taxes i altres ingressos	93.571,77	91.240,80	-2.330,97	-2,49	3,45	3,15		
IV Transferències corrents	294.829,23	255.241,20	-39.588,03	-13,43	10,86	8,82		
V Ingressos patrimonials	2.468,34	641,92	-1.826,42	-73,99	0,09	0,02		
Total operacions corrents	2.442.465,84	2.569.805,30	127.339,46	5,21	90,00	88,79		
VI Alienació d'inversions reals	0,06	20.000,03	19.999,97	33.333,283,33	0,00	0,69		
VII Transferències de capital	77.325,06	209.778,32	132.453,26	171,29	2,85	7,25		
Total ingressos no financers	2.519.790,96	2.799.583,65	279.792,69	11,10	92,85	96,72		
VIII Actius financers	189,51	197,93	8,42	4,44	0,01	0,01		
IX Passius financers	193.993,99	94.603,00	-99.390,99	-51,23	7,15	3,27		
Total ingressos financers	194.183,50	94.800,93	-99.382,57	-51,18	7,15	3,28		
Total operacions de capital	271.508,62	324.579,28	53.070,66	19,55	10,00	11,21		
Total	2.713.974,46	2.894.384,58	180.410,12	6,65	100,00	100,00		

Font: Govern de les Illes Balears, Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació.

QUADRE I-109. EVOLUCIÓ DEL PRESSUPOST DE DESPESES A LA COMUNITAT AUTÒNOMA (2000-2007)

Any	Despesa	Variació	
	import (en milers d'euros)		(%)
2000	887.608,36	79.701,95	9,87
2001	950.491,98	62.883,62	7,08
2002	1.069.802,54	119.310,56	12,55
2003	1.796.610,00	726.807,46	67,94
2004	1.859.185,68	62.575,68	3,48
2005	2.587.788,97	728.603,29	39,19
2006	2.713.974,46	126.185,49	4,88
2007	2.894.384,59	180.410,13	6,65

Font: Govern de les Illes Balears. Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació.

A partir de la previsió d'ingressos per al 2007 i de la comparació amb les dades homogeneïtzades del 2006, i suposant assumides dins la previsió inicial les competències de sanitat mitjançant els mecanismes que deriven del nou sistema de finançament, es desprèn un augment del 6,65%. (Vegeu el quadre I-108.)

Fent l'anàlisi per capítols, es pot observar que els corresponents a les operacions corrents són els més importants pel que fa al pes relatiu sobre el total del pressupost, ja que representen en conjunt el 88,8% dels ingressos prevists.

12.2.3.2. Les despeses

Els crèdits corresponents a l'estat de despeses dels pressuposts de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears del 2007 es presenten en tres nivells d'agregació corresponents a les classificacions econòmica, funcional per programes i orgànica.

El conjunt de les despeses ha augmentat el 6,65% respecte del 2006. (Vegeu el quadre I-109.)

La classificació econòmica presenta els crèdits agrupats d'acord amb la seva naturalesa econòmica i distingeix entre operacions corrents (capítols I, II, III i IV) i operacions de capital (capítols VI, VII, VIII i IX). A la vegada, els crèdits destinats a operacions corrents es desglossen en despeses de funcionament (despeses de personal i compra de béns corrents i serveis), en despeses financeres i en transferències corrents. Les operacions de capital distingeixen entre les inversions reals (inversions directes efectuades per l'Administració mateixa), les transferències de capital i les variacions d'actius i de passius financers.

L'import total del projecte de pressupost de despeses per a l'exercici econòmic del 2007 puja a un total de 2.894,38 milions d'euros, fet que suposa el 6,65% d'increment respecte del 2006. (Vegeu el quadre I-110.)

**QUADRE I-110. PRESSUPOST DE DESPESES DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS:
DISTRIBUCIÓ ECONÒMICA (2006-2007)**

Capítols	2006		2007		Variació	Valor relatiu	
	Import (en milers d'euros)					(%)	2006
I Despeses de personal	527.078,93	559.707,09	32.628,16	6,19	19,42	19,34	
II Despeses corrents de béns i serveis	66.990,02	73.540,21	6.550,19	9,78	2,47	2,54	
III Despeses financeres	63.611,93	70.684,29	7.072,36	11,12	2,34	2,44	
IV Transferències corrents	1.414.123,40	1.576.254,31	162.130,91	11,47	52,11	54,46	
Total operacions corrents	2.071.804,28	2.280.185,90	208.381,62	10,06	76,34	78,78	
VI Inversions reals	275.823,61	264.617,37	-11.206,24	-4,06	10,16	9,14	
VII Transferències de capital	324.015,57	307.461,30	-16.554,27	-5,11	11,94	10,62	
Total despeses no financeres	2.671.643,46	2.852.264,57	180.621,11	6,76	98,44	98,54	
VIII Variació d'actius financers	261,00	50,00	-211,00	-80,84	0,01	0,00	
IX Variació de passius financers	42.069,99	42.070,00	0,01	0,00	1,55	1,45	
Total despeses financeres	42.330,99	42.120,00	-210,99	-0,50	1,56	1,46	
Total operacions de capital	642.170,17	614.198,67	-27.971,50	-4,36	23,66	21,22	
Total	2.713.974,45	2.894.384,57	180.410,12	6,65	100,00	100,00	

Font: Govern de les Illes Balears. Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació.

QUADRE I-111. TERRITORIALITZACIÓ DE LA INVERSIÓ (2006-2007)

Codi/denominació	2006	2007	Variació		Valor relatiu	
			import (en milers d'euros)	(%)	2006	2007
00 Indeterminat	53.896,62	78.931,74	25.035,12	46,45	19,54	29,83
10 Mallorca	163.818,56	124.187,22	-39.631,34	-24,19	59,39	46,93
20 Menorca	25.420,95	21.299,18	-4.121,77	-16,21	9,22	8,05
30 Eivissa-Formentera	32.687,48	40.199,23	7.511,75	22,98	11,85	15,19
Total inversió	275.823,61	264.617,37	-11.206,24	-4,06	100,00	100,00

Font: Govern de les Illes Balears. Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació.

El conjunt de les operacions corrents experimenta un increment del 10,06%, cosa que suposa 208,38 milions d'euros per sobre de la xifra del 2006, i 3,14 punts percentuals per sobre de l'increment global del pressupost. Quant al pes relatiu sobre el total, les operacions corrents passen del 76,34% el 2006 a al 78,78% en el pressupost del 2007, això suposa un descens de 2,4 punts percentuals.

Pel que fa a les operacions de capital amb un descens del 4,36%, suposen una variació negativa de 27,97 milions d'euros per sobre de la xifra del 2006, 11,01 punts percentuals per sota de l'increment global del pressupost. Quant al pes relatiu sobre el total, les operacions de capital passen del 23,66% el 2006 al 21,22% en el pressupost del 2007, és a dir, un increment de 2,44 punts percentuals.

12.2.3.3. Inversions

Les dotacions previstes en el capítol VI de l'estat de despeses, a més de les classificacions a què hem fet referència en els apartats anteriors, estan agrupades i classificades per criteris de territorialització

segons l'àmbit insular en el qual es du a terme la despesa d'acord amb el que estableix la Llei 2/1986, de finances de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, en l'article 39.3.

La territorialització recollida en aquest pressupost es correspon, per raons tant d'homogeneïtat com de les operacions pressupostàries mateixes, amb els codis que s'han utilitzat en pressuposts anteriors. La territorialització de la inversió és un aspecte problemàtic en qualsevol pressupost. El criteri que s'ha seguit per territorialitzar el capítol VI és el d'aplicar el codi territorial corresponent a l'àmbit insular on es produeix la inversió. S'ha de destacar que una territorialització amb aquest criteri només permet territorialitzar la inversió efectuada en matèria d'infraestructures, i fins i tot així és discutible que es pugui assegurar que la rendibilitat de la inversió repercuteix exclusivament sobre el territori al qual s'ha imputat. D'altra banda, el criteri de territorialització usat, aplicat a altres tipus d'inversions diferents de les de dotació d'infraestructura, pot conduir a lectures errònies de les dades; mal-

grat que la despesa efectuada es faci en un lloc determinat, això no implica que els efectes es manifestin només en aquest lloc. Aquest fet justifica, en part, l'existència d'un codi 00 «Indeterminat», ja sigui perquè a priori és impossible determinar físicament el lloc on es produirà la inversió, ja sigui perquè, fins i tot sabent-ho, la territorialització conduiria a desvirtuar totalment les dades territorialitzades.

Amb aquestes prevencions i tenint en compte aquestes consideracions, és com s'han de llegir les dades de la territorialització. Es desprèn que, del total d'inversions reals a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, el 46,93% es fan a l'illa de Mallorca, atès que és l'illa més gran i que té un major nombre d'habitants i, per tant, la que té una major activitat social i econòmica de l'arxipèlag; a les Pitiüses, l'15,19%, i a Menorca, el 8,05%. El 29,83% és inversió no territorialitzada. (Vegeu el quadre I-111.)

12.2.3.4. Els pressuposts dels ens de dret públic i de les societats públiques

Els pressuposts dels ens de dret públic, formats, d'una banda, per un seguit d'empreses públiques no societàries (Radiotelevisió de les Illes Balears, IBATUR, INESTUR, IBISEC, ABAQUA, IBANAT, Espais de Natura Balear, IBAVI, SFM, Ports de les Illes Balears, FOGAIBA, IDI i ACIB) i, de l'altra, dos consorcis (Centre Balears Europa i Transports de Mallorca), així com els de les societats públiques (empreses públiques de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en forma de societat anònima), s'enquaden en els pressuposts de la conselleria

del Govern de les Illes Balears de la qual depenguin. És per això que es considera interessant analitzar els pressuposts d'aquestes institucions.

De manera agregada, el projecte de pressupost d'aquestes institucions per a l'exercici del 2007 arriba a un total de 563,56 milions d'euros. (Vegeu el quadre I-112.)

12.2.4. EL DEUTE ACUMULAT

D'acord amb l'avanç del Banc d'Espanya (dades referides al quart trimestre de l'any), el deute acumulat de les Illes Balears durant l'any 2007 va ser de 1.784 milions d'euros, el 9,1% superior al de l'any anterior. Aquesta quantitat representa el 3% del deute total de les comunitats autònomes espanyoles.

El nivell d'endeutament per PIB va augmentar del 6,7% el 2006 al 6,8% el 2007, (0,1 punt) per sobre del conjunt de comunitats autònomes. Només se situen per sobre València, Catalunya i Galícia. (Vegeu el quadre I-113.)

12.3.

ELS CONSELLS INSULARS

Presentam en aquest apartat l'anàlisi presupostària i del compte financer dels consells insulars de Mallorca, de Menorca i d'Eivissa i Formentera.

Per a l'exercici 2007 els pressuposts agregats dels tres consells insulars es mante-

QUADRE J-112. PRESSUPOST DELS ENS PÚBLICS I SOCIETATS PÚBLIQUES 2007: DISTRIBUCIÓ ECONÒMICA

Ingressos	Entitats de dret públic		Societats públiques		Total	
	Euros (en milers)	Valor relatiu (%)	Euros (en milers)	Valor relatiu (%)	Euros (en milers)	Valor relatiu (%)
Capítols						
III Taxes, preus públics i altres	66.981,66	13,74	31.812,20	—	98.793,86	16,47
IV Transferències corrents	80.319,64	16,48	15.300,66	13,60	95.620,30	15,94
V Ingressos patrimonials	40.414,46	8,29	1.753,99	1,56	42.168,45	7,03
VI Alienació d'inversions	40.163,99	8,24	6.517,50	—	46.681,49	7,78
VII Transferències de capital	119.484,40	24,51	35.090,37	31,20	154.574,77	25,77
VIII Actius financers	523,19	0,11	0,00	0,00	523,19	0,09
IX Passius financers	139.570,05	28,63	22.000,00	19,56	161.570,05	26,93
Total	487.457,39	100,00	112.474,72	100,00	599.932,11	100,00
Despeses						
Capítols						
I Despeses de personal	47.337,25	10,49	17.186,50	15,28	64.523,75	11,45
II Despeses corrents	54.700,45	12,13	37.359,17	33,22	92.059,62	16,34
III Despeses financeres	35.295,69	7,82	5.218,77	4,64	40.514,46	7,19
IV Transferències corrents	2.319,50	0,51	107,10	0,10	2.426,60	0,43
VI Inversions reals	193.419,83	42,88	33.516,01	29,80	226.935,84	40,27
VII Transferències de capital	59.765,86	13,25	12.178,01	10,83	71.943,87	12,77
VIII Actius financers	30.000,00	6,65	1.000,00	0,89	31.000,00	5,50
IX Passius financers	28.245,83	6,26	5.909,12	5,25	34.154,95	6,06
Total	451.084,41	100,00	112.474,68	100,00	563.559,09	100,00

Font: Govern de les Illes Balears. Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació.

QUADRE I-113. DEUTE DE LES CA 2002-07: VALORS ABSOLUTS I RÀTIO DEUTE/PIB

	2002		2003		2004		2005		2006		2007	
	Deute acumulat (en milions d'euros)	Deute/PIB	Deute acumulat (en milions d'euros)	Deute/PIB	Deute acumulat (en milions d'euros)	Deute/PIB	Deute acumulat (en milions d'euros)	Deute/PIB	Deute acumulat (en milions d'euros)	Deute/PIB	Deute acumulat (en milions d'euros)	Deute/PIB
Andalusia	7.110	7,4	7.338	7,0	7.417	6,5	7.352	5,9	7.311	5,4	7.285	5,0
Aragó	1.084	4,8	1.107	4,6	1.135	4,4	1.153	4,1	1.163	3,9	1.165	3,6
Astúries	817	5,2	865	5,2	802	4,5	803	4,1	729	3,5	744	3,3
Balears (Illes)	466	3,5	605	4,4	936	4,5	1.589	7,0	1.635	6,7	1.784	6,8
Canàries (Illes)	850	3,1	1.021	3,5	1.178	3,5	1.430	3,9	1.563	4,0	1.562	3,7
Cantàbria	272	3,2	303	3,8	377	3,6	411	3,6	398	3,3	434	3,3
Castella-la Manxa	784	3,2	807	3,1	1.057	3,8	1.351	4,4	1.543	4,7	1.829	5,2
Castella i Lleó	1.340	3,4	1.424	3,4	1.451	3,2	1.789	3,7	1.798	3,4	1.794	3,2
Catalunya	9.568	7,9	9.665	7,4	12.230	7,8	13.792	8,1	14.043	7,7	14.819	7,6
Extremadura	782	6,5	782	6,0	783	5,6	783	5,2	784	4,8	785	4,5
Galícia	3.141	8,5	3.156	8,1	3.265	7,7	3.381	7,3	3.404	6,9	3.712	7,0
La Rioja	148	3,1	164	3,1	193	3,1	187	2,8	184	2,6	276	3,6
Madrid	6.043	6,6	6.246	6,5	8.976	6,1	10.099	6,3	10.073	5,8	10.055	5,4
Múrcia	684	3,8	685	3,5	748	3,5	691	3,0	686	2,8	648	2,4
Navarra	643	5,1	643	4,8	646	4,5	646	4,2	647	3,9	628	3,6
País Basc	984	3,0	1.084	3,1	1.303	2,7	1.140	2,0	931	1,6	642	1,0
València	6.875	10,0	7.668	10,5	9.345	11,5	10.183	11,6	10.759	11,4	11.550	11,4
Total	41.591	6,4	43.563	6,3	51.842	6,2	56.779	6,3	57.652	5,9	59.711	5,7

1. Dades corresponents al quart trimestre de cada any. Per cada comunitat autònoma s'inclouen les unitats que s'ocupen de l'Administració general, les universitats del seu àmbit i aquells ens de dret públic i societats públiques dependents de la comunitat autònoma, que es classifiquen com a administracions públiques.

Font: Banc d'Espanya.

nen com en l'exercici precedent entorn dels 400 milions d'euros, amb un increment global de l'1%, inferior a l'increment de l'IPC del període 2006-2007, i es consolida la línia de moderació dels últims exercicis després del creixement experimentat durant la passada legislatura. (Vegeu el quadre A I-77.)

Si bé la xifra total de recursos pressupostats (en valors absoluts) es manté per al conjunt de les tres institucions insulars, la seva distribució resulta desigual, ja que mentre que el Consell Insular de Mallorca presenta un saldo de creixement negatiu (-3,17%) és el Consell Insular d'Eivissa i Formentera el que creix de forma significativa en termes relatius (+15,23%), alhora que el Consell Insular de Menorca creix de forma més moderada (+5,48%).

En el vessant pressupostari tant dels ingressos com de les despeses destaquen els aspectes del finançament com a element diferencial interanual: creix l'endeutament el 45,81%, fet que, en un entorn d'elevació d'altres tipus, es tradueix en un augment dels recursos del capítol III de despeses destinades al pagament d'interessos del 87,01%. Aquest augment de l'endeutament és més acusat en el cas dels consells insulars de Menorca i d'Eivissa i Formentera (ambdós amb un creixement del 80%), davant el 35% de creixement en el Consell Insular de Mallorca. El conjunt dels ingressos corrents d'origen tributari presenta un creixement global del %, especialment quant a les transferències corrents, en què es plasmen el cofinançament d'altres institucions autonòmiques, estatals i europees, cosa que permet compensar la

disminució (-7,26%) dels recursos obtinguts per taxes i preus públics (especialment en el cas de Mallorca). És especialment significativa la desaparició dels ingressos per alienació d'inversions reals (34,6 milions d'euros) que el 2006 va pressupostar el Consell Insular de Mallorca com a conseqüència de la venda dels terrenys de Can Domenge.

Aquesta partida pressupostària, per la seva elevada quantia (gairebé el 9% del total dels pressuposts agregats dels tres consells insulars), condiciona l'anàlisi comparativa interanual, ja que si no es tingués en compte pel seu caràcter extraordinari el saldo interanual presentaria un creixement de l'entorn del 10% més en la línia d'exercicis precedents.

Per a l'exercici 2007 no hi ha canvis metodològics en la tècnica d'elaboració pressupostària i consignació econòmica d'ingressos pel seu origen en els pressuposts. Sí es consolida el canvi metodològic que els consells insulars aplicaren durant els anys 2005 i 2006 per adaptar-se al nou criteri d'assignació pressupostària d'ingressos establerts per l'Administració central.

Tot i la desacceleració global de l'exercici de 2007 davant el ritme de creixement observat en aquesta legislatura (2003-2007), el creixement es manté en el conjunt de les operacions de corrents (+8,14%) del vessant de la despesa així com en la d'ingressos (+8,88). En les operacions de capital, però, és on s'aprecia tant la disminució en els ingressos per les causes ja apuntades anteriorment (-18,73%), com en la vessant de la despesa (-13,48%).

En valors absoluts l'increment es produeix pràcticament en tots els capítols de despesa, amb l'excepció de la dotació al capítol VI d'inversions reals, que presenta un saldo negatiu del -40,44%, i que en valors absoluts es correspon amb els menors ingressos en el capítol VI per alienació d'inversions reals.

Són especialment significatius els increments en els capítols III i VIII (+87,01% i +503,73%) tot i que en valors absoluts cap representa més del 2% del global del pressupost.

Tot i això, en vista de la tendència creixent dels tipus i la progressiva acumulació de deute viu és inevitable presumir que assistirem a altes taxes de creixement en pròxims exercicis en els capítols de despeses destinades a respondre de la càrrega financera del deute viu (capítol III, interessos, i capítol VIII, variació de passius financers).

Quant a la resta de les despeses corrents, l'evolució del capítol I de personal presenta un moderat creixement del 3,53%, davant el fort augment (+9,37%) en el capítol II per a les destinades a la compra de béns i serveis (les anomenades despeses de «funcionament» dels serveis) i el capítol IV (+10,46%) per a transferències corrents a altres administracions i entitats.

D'altra banda, en els ingressos s'aprecia la consolidació dels ingressos impositius directes (+5,93%) i indirectes (+6,46%), tant propis com gestionats per l'Estat. Però la recaptació per taxes i preus públics del capítol III cau el -7,26%.

Pel que fa a la resta d'ingressos, l'increment del capítol IV de transferències corrents té, entre altres causes, el fet d'assumir noves competències en matèria de joventut.

En aquest context la variació en termes absoluts de 4 milions d'euros (l'1%) representa no permetre mantenir el ritme de creixement pressupostari global en relació amb l'exercici precedent, especialment en matèria d'inversions.

S'aprecia una recuperació en el creixement dels ingressos corrents davant l'IPC, amb una taxa d'increment del +8,88% que permet superar àmpliament el creixement de l'IPC balear per al 2007 (+3,9%), per la qual cosa pot qualificar-se de creixement real i no només monetari.

També pot apreciar-se que en els ingressos per operacions de capital es produeix una disminució significativa (-13,48%), si bé per les causes apuntades representa en realitat un retorn al ritme inversor d'anys anteriors, atès que desapareixen els ingressos extraordinaris de 2006 (+34,6 milions d'euros). Aquests ingressos ja es presumien sense caràcter de continuïtat tal com va apuntar-se en la Memòria de 2006.

És, per tant, el major endeutament, amb un creixement de 12 milions d'euros (+45,81%), i el recurs que més s'ha emprat per cobrir parcialment un creixement de les transferències de capital (+22,55%). També, cal destacar que la disminució en les inversions reals (31,6 milions d'euros) hagi estat inferior als menors ingressos extraordinaris per l'alienació d'actius immobiliaris (-34,6 milions d'euros).

Estructuralment és significativa la falta d'autonomia financera (i de la correspon-sabilitat fiscal que comporta) de les insti-tucions insulars, ja que 295 dels 399 milions d'euros dels seus pressuposts (aproximadament el 75%) provenen de transferències corrents o de capital, men-tre que els ingressos tributaris (capítols I, II i III) sumen en conjunt 60,8 milions d'eu-ros (el 15% dels ingressos), i part d'a-quests són recaptats per l'Estat.

En relació amb les despeses, com en anys anteriors, en valors absoluts destaca l'aug-ment en despeses corrents pel funciona-ment dels serveis, especialment dels capí-tols II i IV (compra de béns i serveis -9,37 —i transferències corrents -10,46%—). També en termes relatius és en la previsió per respondre dels interessos (en un con-text europeu d'alces dels tipus de referèn-cia) del deute acumulat on es produeix un major increment (+87,01%), tot i que en valors absoluts aquest increment no arribi a un euro del global del pressupost.

Quant a les despeses destinades a opera-cions de capital davant la ja comentada disminució de les inversions del capítol VI (-40,44%), l'increment més significatiu es produeix en el capítol VII de transferències de capital (+22,55%), i, amb menor trans-cendència en valors absoluts i certes reser-ves metodològiques, en el VIII, variació d'actius financers (+503,73%).

En l'aspecte financer estricte s'eleva la previsió pressupostària en el capítol IX amb un fort creixement de 12 milions d'euros d'ingressos i 1,5 en despeses per respondre de l'amortització de l'endeuta-ment d'exercicis anteriors. L'endeutament s'apropa ja als 40 milions d'euros, i es

reprèn la tendència de creixement en ter-mes absoluts en relació amb l'exercici pre-cedent, mentre que l'endeutament net, una vegada deduït el deute amortitzat en l'exercici, se situa en 22,7 milions d'euros, davant els 12 de 2006, i representa el 5,7% del total del pressupost.

Quant a la càrrega financera per interes-sos, es comença a percebre el final dels baixos tipus prevists en exercicis anteriors, cosa que unida al creixement de l'endeu-tament net dispara la previsió de despesa per interessos de l'endeutament anterior (capítol III) a unes taxes de creixement pro-peres al 90%, si bé en valors absoluts aquest increment no arriba a l'1% del pressupost.

Superades ja les reserves metodològiques d'exercicis precedents per l'aplicació de criteris diferents en la imputació dels fons percebuts de l'Estat per participació en impostos i recuperada l'homogeneïtat de les dades en l'àmbit dels consells insulars, fins i tot a efectes comparatius intera-nuals, només es plantegen lleugeres reser-ves metodològiques, poc significatives, en relació amb les dades consolidades dels pressuposts insulars.

En l'aspecte quantitatiu, s'ha de ressaltar que en els casos dels consells insulars de Menorca i d'Eivissa i Formentera, el total del pressupost sí suposa variació positiva en relació amb l'exercici precedent (+5,48% i +15,23% respectivament), mentre que el Consell Insular de Mallorca presenta una disminució significativa (-3,17%) però de caràcter extraordinari, per la qual cosa es requereix prudència en l'anàlisi. (Vegeu el quadre A I-78.)

En el cas del Consell Insular de Menorca, tot i que presenta una disminució global en el pressupost, en la part d'ingressos presenta una disminució significativa per operacions de capital (-36,46%) que només és compensada parcialment per l'augment dels ingressos per operacions corrents (+9,75%).

Com ja s'ha dit, és la desaparició el 2007 dels ingressos extraordinaris per l'alienació d'actius que va haver-hi en l'exercici anterior la causa principal de la dràstica disminució de les inversions que, en els capítols, s'atenua parcialment gràcies als ingressos més elevats (+7 milions d'euros) per variació de passius financers (capítol IX). Davant aquesta disminució de les inversions del capítol VI (-56,91%) es produeix un moderat increment de la despesa en la despesa el corrent (especialment en els capítols IV i II) sense creixement real en l'apartat de despesa de personal (capítol I) i amb un significatiu creixement relatiu de la despesa financera de capítol III (+73,48%).

Pel que fa al Consell Insular d'Eivissa i Formentera, s'ha de tenir en compte que, en termes absoluts, l'increment de la despesa corrent deriva bàsicament de l'augment del capítol I (retribucions de personal) i les dotacions per a l'exercici de les competències en matèria de joventut previstes per al gener de 2007.

En l'apartat d'ingressos es produeix un augment discret en els corrents de 3 milions d'euros (+6,72 %) i és pel costat de les operacions de capital on el creixement en valors absoluts (7 milions d'euros) aporta un creixement més significatiu (+33,56 %), que se sustenta en l'augment de les transferències de capital i, una mica menys,

en l'endeutament net, i es dupliquen les consignacions del capítol IX d'ingressos (endeutament nou) a la de despeses (amortització de l'endeutament anterior).

Quant a la despesa, augmenten els capítols I i IV (a causa de les noves competències) l'entorn del 10 %, i és el capítol III (interessos) el que presenta un creixement més elevat (+373,33 %), tot i que això representi tan sols mig milió d'euros en valors absoluts, mentre que en les operacions de capital s'observa un canvi qualitatiu, ja que mentre les inversions directes consignades en el capítol VI suporten una lleu disminució, les inversions indirectes per la via de les transferències de capital, consignades en el capítol VII, s'incrementen en el 79,11%.

En l'exercici de 2007 el pressupost agregat dels consells insulars ha rebaixat la seva participació a l'1,56 % del producte interior brut de 2007 a preus de mercat (preus corrents) de les Illes Balears, segons la primera estimació de l'Institut Nacional d'Estadística a la Comptabilitat Regional, base 2000, al mateix temps que en els exercicis precedents el pressupost conjunt de les administracions insulars havia mantingut una tendència creixent i representava l'1,62 %, l'1,58 %, i l'1,53 % del PIB Balears respectivament per als exercicis 2006, 2005 i 2004 (avanç de l'INE), amb la qual cosa es romp la tendència creixent d'aquest indicador malgrat que es manté el pes adquirit per les institucions insulars en el conjunt de l'economia balear.

La previsió d'ingressos no financers (ingressos corrents més ingressos no financers de capital) va disminuir lleument fins a 370 milions d'euros (360, 3), la qual

cosa representa una disminució del -1,2% el 2007 respecte de l'any anterior. Pel que fa a les despeses, el conjunt de les despeses corrents més les inversions, tant directes (capítol VI) com indirectes (capítol VII), romangueren l'entorn dels 380 milions d'euros (379,3) amb una lleu disminució del -0,3 % respecte de l'exercici anterior i una retallada en valors absoluts d'1,2 milions d'euros.

La previsió de fons destinats a variació d'actius i passius financers en el seu conjunt es fixà en 20,5 milions d'euros, quantitat a la qual hauria d'afegir-se la càrrega financera del capítol III de despeses (6,7 milions d'euros), de manera que la previsió per a la cobertura de la càrrega financera suportada a l'exercici 2007 seria de 27,2 milions d'euros, que representen un increment del 45,4 % en relació amb l'exercici anterior i assoleixen ja el 6,8% del total del pressupost de despeses i el 8,8% dels ingressos corrents, malgrat que encara per sota de la barrera del 10%.

L'estalvi per operacions corrents (ingressos corrents menys despeses corrents) assolí els 21,3 milions d'euros, davant els 17,8 de 2006, els 35,9 de 2005, els 11,86 de 2004, els 34,07 de 2003, els 22,4 el 2002 els 12,5 de 2001, és a dir, lleugerament per sota de la mitjana (22,4).

El dèficit per operacions no financeres de capital (ingressos no financers de capital menys inversions directes i indirectes per la via de la transferència de capital) va créixer fins als 40 milions d'euros (davant els 33, 7 de 2006, els 53,5 de 2005 i els 28,5 de 2004), la qual cosa reprèn la tendència a la dependència d'altres administracions per finançar inversions.

La despesa pressupostada per operacions no financeres de capital (inversions totals) se situa novament per sota de 100 milions d'euros (92,8), per sota del 25% de la totalitat del pressupost de despeses, i cau entorn del 0,5 % per sobre del PIB de les Balears per a l'exercici 2006, i del 0,36 el 2007 (dada de l'INE, Comptabilitat Regional, base 2000).

En termes de capacitat o necessitat de finançament (despeses d'inversió menys estalvi corrent) el pressupost agregat dels ens insulars per a 2006 registra una necessitat de finançament de 71,6 milions d'euros per sota dels 98,1 de l'exercici anterior (64,1 milions d'euros de 2005, 83,6 milions d'euros de 2004 i 35,5 de 2003) i se situa per sota del 0,3 % del PIB (nova base 2000).

Quasi tres quartes parts d'aquests 71,5 milions de necessitat de finançament (52,8) es financen amb ingressos procedents d'altres administracions (transferències de capital), de manera que havent desaparegut els ingressos extraordinaris per la venda d'inversions reals de l'exercici anterior es finança la resta amb fonts alienes de finançament (deute) i la incorporació de romanents.

L'endeutament brut (deute públic) per al conjunt dels ens insulars es manté i assoleix els 38,5 milions d'euros, malgrat que part d'aquesta quantitat (15,8 milions) foren compensats amb l'amortització de deute preexistent, de manera que l'endeutament net de l'exercici supera el 5% del pressupost i assoleix un total de 22,7 milions d'euros (12,1 el 2006, 13,2 el 2005 i 14,6 el 2004). Aquest endeutament net representa una quarta part (24,5 %) de les inversions pressupostades.

La ràtio d'estalvi net -0,01 (estalvi corrent menys endeutament net/despeses no financeres de capital) se situa en un saldo negatiu el 2007 com a conseqüència de la disminució de l'estalvi corrent.

12.4.

ELS AJUNTAMENTS

Com en els exercicis anteriors, el 2007 el conjunt dels ajuntaments de les Balears no representa un pressupost equilibrat. Això es deu als desequilibris pressupostaris per a 2007 dels ajuntaments de Binissalem, Formentera, Lluçmajor, Selva, Sóller i Valldemossa, que conjuntament aporten un superàvit inicial de 6 milions d'euros (el 0,5 % del total del pressupost).

La quantitat total dels ingressos per a l'exercici de 2007 es consolida per sobre de la barrera dels mil milions d'euros (1.184,5), cosa que representa la recuperació del grau de creixement dels pressupostos municipals, amb una taxa d'increment de l'11,9 % en relació amb l'exercici precedent, molt per sobre de la depreciació monetària (l'IPC, que el desembre de 2006 se situà a les Illes Balears en el 3,8%), de manera que es produeix una diferència del 8% de creixement net en termes reals. (Vegeu el quadre A I-79.)

En el seu conjunt el pressupost agregat dels municipis presenta un dèficit inicial no financer de 23,7 milions d'euros (18,9 el 2006 i 6,9 el 2005), i es consolida el canvi de tendència en relació amb el bienni 2003-2004 i es torna a la situació de

dèficit anterior. El dèficit sense càrrega financera per interessos ascendeix a 5,3 milions d'euros.

Quant als ajuntaments més rellevants per la quantitat total del seu pressupost, s'observa clarament com els municipis de Palma i Calvià són els que disposen d'un pressupost més elevats en valors absoluts, i es confirma per a l'exercici 2007 la tendència (ja apuntada en l'exercici precedent) a disminuir el seu pes en el pressupost del conjunt de les corporacions municipals per sota del 40% del total balear, malgrat que en aquest exercici sí superen aquest percentatge en relació amb el conjunt dels municipis de l'illa de Mallorca. (Vegeu el quadre A I-80.)

Tot això es deu a l'espectacular creixement pressupostari de l'Ajuntament de Palma, que arriba a 429,9 milions d'euros amb una taxa de creixement del 31,26%. En el cas de Calvià el creixement és poca cosa més que monetari (+6,43%), especialment si es té en compte la variació de preus en el trienni 2005-2007.

Aquesta moderació pressupostària a Calvià contrasta amb les fortes oscil·lacions anteriors, amb una taxa de variació interanual negativa (-21,44 %) el 2006 i un creixement interanual del +30,53 % el 2005 (a causa dels ingressos extraordinaris per la venda d'habitatges de protecció oficial de promoció pública municipal).

Pel que fa al pressupost de l'Ajuntament de Palma, el creixement d'ingressos és especialment significatiu en el conjunt dels ingressos per operacions de capital, amb un augment del 301,31%, que, en

valors absoluts, es correspon amb l'augment de la despesa per operacions de capital. (Vegeu el quadre A I-81.)

Quant a la despesa per habitant, un any més destaquen els 1.811,02 euros de pressupost municipal per habitant de Calvià, el 57,6 % per sobre de la mitjana (diferència que es redueix en relació amb el 70 % de l'exercici anterior) i, en el seu conjunt, s'aprecia clarament que es mantenen diferències significatives en aquesta ràtio entre els municipis d'interior i els costaners de vocació netament turística, on és major la diferència entre la població de fet i la de dret, de la mateixa manera que passa amb la incidència d'aquella diferència poblacional quan la comparem tant amb el patrimoni subjecte a tributació com amb les necessitats de serveis per cobrir que es reflecteixen en els pressuposts. (Vegeu el quadre A I-82.)

Els ajuntaments de les Balears gestionen un pressupost total per a l'exercici 2007 de 1.184,5 milions d'euros, amb un creixement de l'11,9% en relació amb l'exercici anterior, i assoleixen el 4,57% del PIB balear (segons la primera estimació efectuada per l'INE), mentre que l'any anterior el conjunt de la despesa municipal, damunt el conjunt del PIB balear, representava el 4,34% (PIB base 2000).

Els ingressos no financers (ingressos corrents més ingressos de capital no financers) se situaren en els 1.126,4 milions d'euros, amb un increment del 12,3% en relació amb l'exercici precedent, i les despeses no financeres (despeses corrents més despeses per operacions

de capital no financeres) ascendiren a 1.022,1 milions d'euros, 127,9 més que el 2006 (amb el 12,5% d'increment). El total de la despesa financera per variació d'actius i passius financers es pressupostà en 28,5 milions d'euros (34,8 el 2006, 39,5 el 2005, 32,4 el 2004, 38,1 el 2003 i 45,3 el 2002), la qual cosa confirma la tendència decreixent però amb un lleuger repunt, al mateix temps que la variació de passius financers (amortització de deute) disminueix el 19,33 %.

Això contrasta amb l'increment dels recursos destinats al pagament d'interessos (+31,06 %) que respon més a la variació de tipus a l'alça que a un creixement significatiu de l'endeutament net.

L'estalvi en operacions corrents (diferència entre els ingressos i les despeses corrents) es manté també en xifres similars a exercicis precedents i és de 93,5 milions d'euros (93,24 el 2006 i 81,86 el 2005), mentre que el dèficit per operacions de capital no financeres fou de 117,2 milions d'euros, cosa que confirma la tendència creixent d'anys anteriors (81,2 el 2006 i 88,5 el 2005).

Com en exercicis precedents el pressupost de 2007 presenta una situació de dèficit de caixa no financer (l'estalvi financer corrent, 93,5 milions d'euros, no és suficient per cobrir el dèficit de les operacions de capital no financeres: 117,2 milions d'euros), que queda fixat en 23,7 milions d'euros, dèficit que, no obstant això, roman un any més suficientment cobert per la variació neta de les operacions financeres: +29,6 milions d'euros.

La despesa en operacions no financeres de capital superà els 250 milions d'euros (263,8) i es situà significativament (+57,4) per sobre de la xifra assolida en l'exercici precedent, superat ja l'1 % del PIB balear (PIB base 2000).

Cal tenir en compte que el conjunt de les corporacions municipals registren una necessitat de finançament (despeses no financeres de capital menys estalvi corrent) de 170,3 milions d'euros, la qual cosa representa el 0,66 del PIB balear de 2007.

L'increment de l'endeutament brut (emissió de deute o subscripció creditícia bruta) per al conjunt dels ajuntaments s'elevà a 56,2 milions d'euros (en la mateixa línia dels exercicis anteriors (53,4 el 2006, 47,1 el 2005, 43,5 el 2004, 32,7 el 2003 i 60 el 2002), xifra que supera les necessitats per respondre dels 26,5 milions d'euros que es destinaren a l'amortització de deute d'exercicis anteriors, de manera que l'endeutament net municipal presenta un saldo anual net per sobre dels 30 milions d'euros (29,7).

La ràtio d'estalvi net (estalvi corrent menys endeutament net/despeses no financeres de capital) és del 24,1%, significativament per sota dels nivells dels exercicis anteriors (35,2%, 34,1% i 35% respectivament), coherent amb l'augment de l'endeutament net.

La càrrega financera del deute públic (anualitat per amortització més interessos) en els pressupostos de 2007 representà per al conjunt dels ajuntaments 44,9 milions d'euros (davant els 46,7 de 2006, els 52,1 de 2005, els 45,2 de 2004 i els

52,5 de 2003) i representa el 4,6 % dels ingressos corrents. Emperò, en un entorn d'expectatives d'alces en els tipus d'interès, és inevitable un creixement significatiu d'aquesta càrrega financera en els pròxims exercicis.

Per a l'exercici del 2007, l'Ajuntament de Palma presentà uns pressuposts consolidats amb els seus organismes autònoms, anivellats i equilibrats per un import de 429,9 milions d'euros, dels quals 418,5 corresponen a la mateixa corporació i la resta, als organismes autònoms ja ajustades les transferències internes que són objecte d'eliminació en el procés de consolidació.

El creixement en relació amb l'exercici precedent és del +31,26%, i es multiplica quasi per deu el de l'exercici precedent (3,41 %), cosa que contrasta amb la moderació expansiva d'exercicis anteriors.

L'augment pressupostari es produeix tant en el pressupost de la corporació, com en els organismes autònoms. L'àrea d'esports i joventut és la que creix (+251,86%) de manera destacada respecte a la mitjana (+31,9).

Si s'hi afegissin, a més, les empreses públiques, el pressupost s'aproximaria als 180 milions d'euros d'ingressos, però en aquest cas els estats pressupostaris no serien comparables, fet pel qual a efectes metodològics, i malgrat la seva rellevància, es prescindeix del sector privat municipal.

En les despeses destaca el creixement (+208,5%) de les inversions reals (directes) (capítol VI), i es produeix una dismi-

nució de 5,6 milions d'euros en les despeses del capítol IX, variació de passius financers (-98,6%) destinada a l'amortització de deute, que contrasta amb l'augment de l'endeutament fins als 17,8 milions d'euros en el capítol IX d'ingressos, amb un creixement del 47,8% més que en l'exercici precedent.

A causa d'aquest major endeutament i de la previsió d'augment de tipus per a l'exercici 2007, la consignació per a pagament d'interessos puja a 5,1 milions d'euros, el 47,8% més que en l'exercici precedent.

Pel que fa als ingressos s'ha de ressaltar un fort increment en la previsió d'ingressos per transferències de capital (+11.141,21%), que en valors absoluts representen un augment de 44,7 milions d'euros.

També creixen a bon ritme els impostos indirectes (+24,25 %) i augmenten (+21,9 milions d'euros) els ingressos pressupostats per alienació d'inversions, la qual cosa en termes relatius suposa un creixement del 338%.

Un dèficit no financer previst inicialment s'elevà a -17,6 milions d'euros (el 4% del pressupost consolidat), la qual cosa fa necessari acudir a l'endeutament net per cobrir el dèficit resultant. (Vegeu el quadre A I-83.)

Per a l'exercici del 2007, l'Ajuntament de Calvià aprovà un pressupost de 86,8 milions d'euros, la qual cosa representa una variació discreta del 6,43 % en relació amb l'exercici precedent.

El pressupost consolidat per l'AEAT, amb la finalitat de comparar-lo amb el de l'exercici precedent, inclou en l'estat consolidat, a més del pressupost propi (85 milions d'euros davant els 80,2 en l'exercici anterior) el de l'IMEB, amb 5,4 milions d'euros, el de LLAR de Calvià, SA (2,0 milions d'euros) i el de l'empresa CALVIÀ 2000 (32,7 milions d'euros), malgrat que alguns criteris metodològics no coincideixen amb els de la corporació a efectes comparatius amb la resta de les corporacions locals, i en coherència amb la memòria d'exercicis anteriors s'ha optat per la metodologia de l'AEAT.

En l'estat dels ingressos destaca, tant en valors absoluts (+2,5 milions d'euros) com en la variació relativa (+518,21 %), l'increment en les transferències de capital del capítol VII destinades al cofinançament d'inversions, i es consolida la desaparició de la previsió en el capítol VI (alienació d'inversions reals). Pel que fa als ingressos per operacions corrents hem de destacar la disminució en els ingressos impositius en el seu conjunt, alhora que creixen els ingressos per taxes i per transferències corrents amb un saldo conjunt per a les operacions corrents del pressupost (+3,46%) lleugerament superior a l'IPC.

Pel que fa a les despeses destaca la vocació inversora dels pressuposts, ja que encara que hi ha una lleugera disminució dels fons destinats a transferències de capital (-0,5 milions d'euros), roman àmpliament compensada pel creixement de les inversions reals fins als 7,7 milions d'euros, amb creixement relatiu del +122,8%.

Quant a la despesa corrent, que conjuntament creix (+2,15 %) per sota de l'IPC, destaca la reducció de la despesa en compra de béns corrents i serveis (-12,90%), que inclou les despeses de funcionament i manteniment dels serveis, estalvi que ha permès afrontar l'augment de la despesa en personal (+10,1%), la qual cosa contrasta amb la reducció de l'exercici anterior (-30%), l'increment de les despeses financeres per interessos (+16 %) en la línia de l'augment de tipus i els recursos destinats a transferències corrents (+13,7 %), en què s'observa la consolidació de la seva tendència al creixement que s'acumula sobre el de l'exercici anterior, any en què la variació assolí el +80,9%, de manera que en tan sols dos exercicis s'han duplicat els fons destinats a aquest capítol.

Pel que fa a allò merament financer es produeix un equilibri absolut i s'igualen les consignacions d'ingressos i despeses dels capítols VIII i IX. En l'aspecte no financer es produeix un superàvit per pressupost corrent de 6,3 milions d'euros, seguint la tendència d'exercicis precedents (5,2 el 2006, 5,9 el 2005 i 5,01 el 2004). Pel que fa al superàvit no financer per pressupost corrent sense càrrega d'interessos, ja supera els 9,5 milions d'euros.

12.5.

L'ADMINISTRACIÓ DE L'ESTAT

La recaptació tributària obtinguda per l'Administració de l'Estat a través de la Delegació Especial d'Hisenda a les Illes Balears obtingué el 2007 una recaptació

tributària que assolí per primera vegada la quantitat de 3.000 milions d'euros. Aquesta recaptació representa l'11,65% del PIB balear a preus de mercat (preus corrents) de 2007, mig punt més que en l'exercici precedent, mentre que en el context de l'Estat els ingressos tributaris totals assoliren el 17,1% del PIB.

En l'àmbit balear el creixement de la recaptació representa un augment de l'11,18% en relació amb la recaptació tributària del 2006, creixement que s'aproxima significativament (però encara per sota) a la mitjana nacional (+11,9%). No obstant això, aquest creixement no es produeix de la mateixa manera a les Balears en comparació de la resta de l'Estat, entorn del 15,5%. A les Illes es detecta un menor creixement de la recaptació per l'impost de societats (+5,1% davant el +20,5% a l'Estat), que es compensa amb un creixement superior en l'IVA (+8,3 % davant el +2,2 %).

És significatiu el desplaçament del creixement en la recaptació dels impostos directes sobre la renda als impostos indirectes sobre el consum.

Pel que fa a l'impost de societats, la diferència apareix més com una correcció tècnica de moderació després de l'espectacular creixement interanual del +30,7% l'exercici anterior (2006/2005).

És precisament el que succeeix, tot i que en sentit contrari, amb el creixement en la recaptació per IVA, que el 2007 creix per sobre del conjunt nacional, malgrat que amb això es compensa la variació de l'exercici anterior, en què la recaptació per

QUADRE I-114. INGRESSOS DE LA DELAGACIÓ ESPECIAL D'HISENDA DE LES ILLES BALEARS (2006-2007)

	En milions de pessetes		En milers d'euros		Var.07/06	Nacional
	2006	2007	2006	2007	(%)	Var. 07/06 (%)
Imp. sobre renda de persones físiques	218.187	251.751	1.311.331	1.513.053	15,38%	15,60%
Imp. sobre societats	104.978	110.330	630.929	663.097	5,10%	20,50%
Resta del capítol I	12.073	14.300	72.560	85.947	18,45%	49,35%
Capítol I: Imposts directes	335.238	376.381	2.014.820	2.262.097	12,27%	18,10%
Imp. sobre el valor afegit	100.574	108.936	604.463	654.718	8,31%	2,20%
Imp. especials	2.614	2.326	15.710	13.978	-11,02%	6,40%
Renda de duanes	211	221	1.270	1.327	4,49%	7,80%
Resta de capítol II	11.259	12.064	67.665	72.506	7,15%	3,40%
Capítol II: Imposts indirectes	114.658	123.546	689.108	742.529	7,75%	3,40%
Taxa sobre el joc	0	0	0	0		
Altres ingressos	2.599	3.177	15.618	19.095	22,26%	20,60%
Capítol III: Taxes i altres ingressos	2.599	3.177	15.618	19.095	22,26%	20,60%
Total d'ingressos tributaris	452.494	503.105	2.719.546	3.023.721	11,18%	11,90%

Font: Delegació Especial d'Hisenda de les Illes Balears, Agència Estatal de l'Administració Tributària (Servei d'Auditoria Interna).

IVA disminuï lleugerament (-0,88%) a les Illes, mentre que en l'àmbit nacional s'incrementà el 17,43%.

En valors absoluts, l'augment de la recaptació en relació amb l'exercici anterior (quasi 3.023 milions d'euros) torna a basar-se fonamentalment en l'IRPF, amb 202 milions d'euros de més ingressos, seguit de l'IVA, amb un creixement de 50 milions d'euros, mentre que la resta de tributs aporten els 52 milions d'euros restants (i d'aquests, és l'impost sobre socie-

tats, amb 32 milions d'euros, el de més recaptació respecte a l'exercici anterior i que creix més en valors absoluts). (Vegeu el quadre I-114.)

En termes relatius es produeix un augment en la recaptació per impostos directes (+12,27 %), que és inferior a l'increment en l'àmbit nacional (+18,1%). De tota manera, això es compensa en el conjunt a causa de l'augment de la imposició indirecta (+7,75 %), que duplica el creixement (+3,4%) del conjunt de l'Estat.

Tenint en compte que no hi ha hagut variacions de rellevància, s'ha de dir que l'augment de la recaptació directa obeeix a un creixement dels beneficis empresarials i a la renda dels particulars, i hi ha un alentiment del consum en la mateixa línia de l'exercici precedent, i especialment en l'àmbit estatal, on la taxa de creixement dels impostos indirectes sobre el consum (+3,4 %) no és ni tan sols suficient per cobrir la depreciació monetària en un entorn de l'IPC del +4,2%. En termes reals parlariem fins i tot d'un creixement negatiu del consum.

En el conjunt de la recaptació, l'anàlisi de la distribució de la càrrega impositiva amb vista a l'exercici de 2007, a Balears, permet apreciar que els tributs directes constitueixen tres quartes parts de la recaptació (74,8 %) i els impostos sobre el consum (incloent-hi les taxes) són la quarta part restant (25,2%), la qual cosa contrasta amb el conjunt del territori, on la recaptació tributària directa és de dues terceres parts del total (66,9%) i la recaptació pels tributs indirectes assoleix un terç del total (+33,1%).

Tot i això, aquesta anàlisi s'ha de fer amb les cauteles necessàries a causa de les reserves metodològiques que representa el fet que les empreses ingressin els tributs en el lloc on radica el seu domicili fiscal

independentment del lloc on realment es produeix el fet imposable i, per tant, se suporta efectivament el tribut.

Quant als ingressos per taxes, recàrrecs, sancions, etc. (capítol III), són d'escassa rellevància en el context global de la recaptació, tot i que el seu creixement tant a les Illes Balears com en el conjunt de l'Estat superà el 20%, la qual cosa podria respondre a una actualització de les tarifes d'acord amb el cost real dels serveis.

12.6.

LES BALANCES FISCALS

El Ministeri d'Economia i Hisenda ha presentat les balances fiscals⁷⁶ amb dades de l'any 2005 i per comunitat autònoma. Per elaborar aquestes balances fiscals, s'han emprat dues metodologies: la del flux monetari i la del flux de benefici.

El criteri del flux monetari imputa la despesa en el lloc on es materialitza⁷⁷ i el de càrrega-benefici imputa els beneficis de la despesa pública sobre el benestar dels ciutadans sense tenir en compte la localització física de la despesa i de la inversió.⁷⁸ Aquest segon criteri provoca un biaix a la baixa en la despesa pública de l'Estat a

76. La balança fiscal és la diferència entre els ingressos tributaris que rep l'Estat dels ciutadans que resideixen en un territori i la despesa i la inversió que l'Estat fa en el mateix territori. Aleshores, els territoris que reben més de l'Estat que el que aporten gaudeixen d'un superàvit fiscal, i a l'inrevés es parla de dèficit fiscal, que és el cas de les Illes Balears.

77. Les despeses dels funcionaris dels ministeris de Madrid consumeixen a Madrid i aquesta despesa no s'imputa o prorrateja a altres comunitats que no sigui Madrid.

78. En el criteri de càrrega-benefici s'entèn que de l'activitat que fan els ministeris de Madrid se'n beneficia tota la ciutadania, independentment del lloc on viuen; per tant, una part d'aquesta despesa s'ha de prorratejar al conjunt de totes les comunitats autònomes.

Madrid i *infla* el seu dèficit fiscal, ja que bona part de l'activitat i despesa de l'Administració central de l'Estat a Madrid es redistribueix per les diferents comunitats autònomes, ja que se suposa que els seus ciutadans es beneficien de l'activitat de l'Administració central en la part que els correspon.

La metodologia del flux monetari deixa les Illes Balears com la comunitat amb més dèficit fiscal (-14,2%) del seu PIB, seguida de Catalunya (-8,7%), la Comunitat Valenciana (-6,32%) i Madrid (-5,7%); és a dir, el 2005 cada balear va aportar quasi 3.000 euros anuals, més dels que va rebre; cada català, 2.000 euros, i més de 1.400 cada madrileny. En canvi, cada extremeny va rebre 2.400 euros anuals, més dels que va aportar; un asturià, més de 2.500 euros, i un gallec, 1.400 euros. (Vegeu gràfic I-40.)

La metodologia de la càrrega-benefici deixa Madrid com la comunitat autònoma amb més dèficit fiscal (-9,4%) del seu PIB, seguida de Balears (-7,5%), Catalunya

(-6,6%) i la Comunitat Valenciana (-3,2%). En canvi, les comunitats autònomes amb més superàvit fiscal són Extremadura, amb el 15,7%, Astúries, amb l'11%, i Galícia, amb el 7,2% de superàvit fiscal. (Vegeu gràfic I-41.)

12.7.

LA CÀRREGA FISCAL

En aquest apartat analitzam la pressió fiscal a Balears i per comunitat autònoma, i a continuació estudiem la pressió fiscal per illes i municipis de les Illes Balears.

12.7.1. LA PRESSIÓ FISCAL A BALEARS I PER COMUNITATS AUTÒNOMES⁷⁹

Durant l'exercici del 2007 la càrrega fiscal a Balears es va elevar a 7.637 milions d'euros, la qual cosa representa quasi un terç del PIB balear per a aquest exercici (primera estimació de l'INE a preus de mercat, preus corrents), concretament el 29,4%.

79. A efectes d'aquest informe es consideren les definicions conceptuals següents:

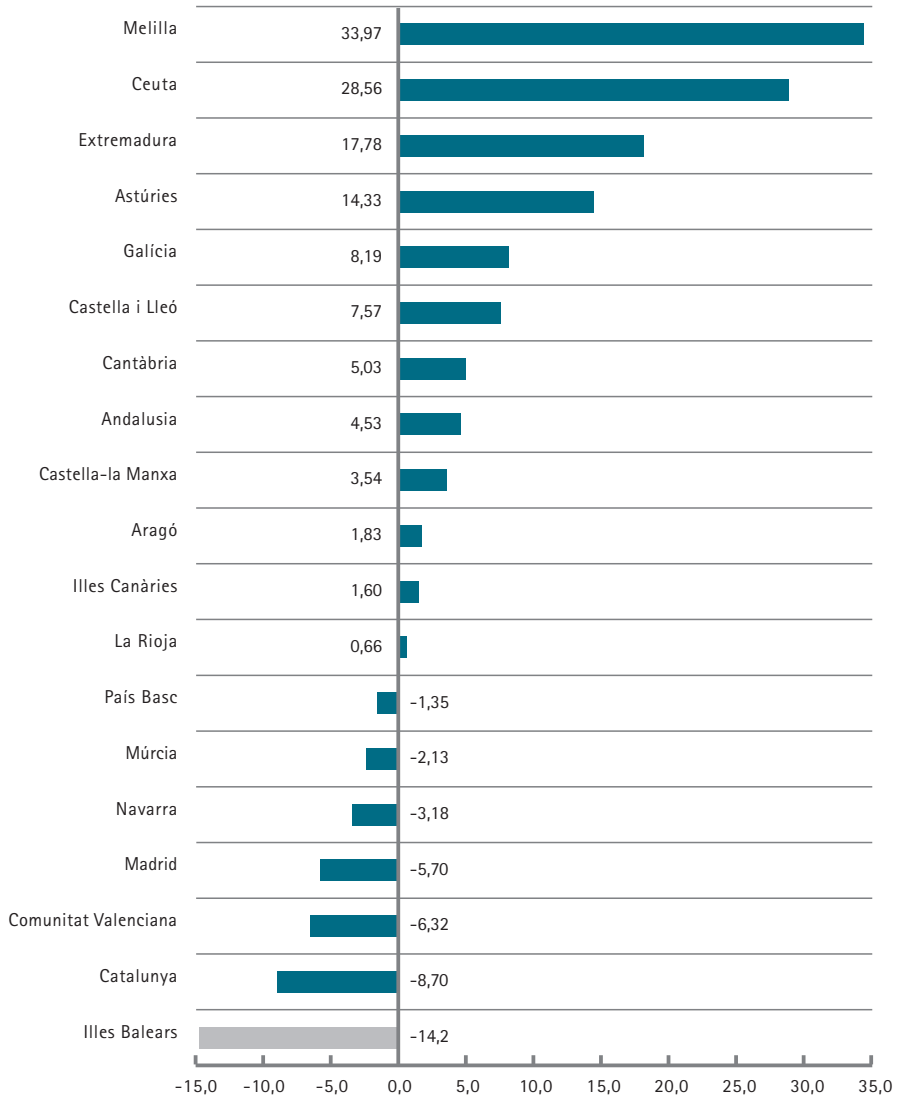
Càrrega fiscal: conjunt dels tributs recollits en els capítols I, II i III dels pressupostos de les administracions públiques.

Pressió fiscal: relació de la càrrega fiscal per habitant en relació amb el PIB per càpita (a preus de mercat, preus corrents i primera estimació de l'INE).

Metodologia d'imputació per comunitats autònomes:

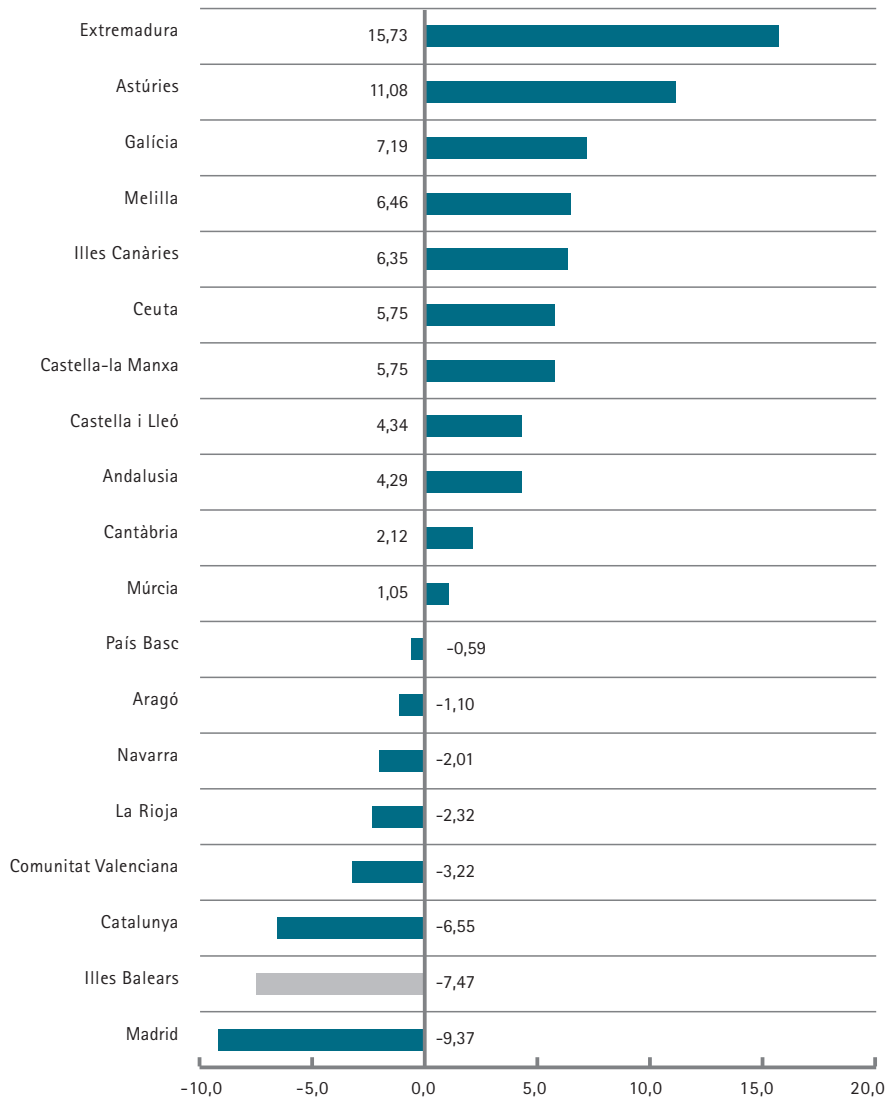
- Per a les administracions locals, les consignacions per capítols en els pressupostos d'ingressos de cada corporació per al 2007.
- Per a les administracions autònomes les consignacions per capítols en els pressupostos d'ingressos de cada autonomia per al 2007.
- Per a l'Administració de l'Estat, la recaptació del 2007 en el capítol I s'assigna a les comunitats autònomes de règim comú segons el criteri de meritació resultat d'aplicar els percentatges definitius de l'IRPF de 2006 acordats en el Consell de Política Fiscal i Financera. La recaptació de 2007 en el capítol II s'assigna a les comunitats autònomes segons el criteri de meritació resultat d'aplicar els índexs de consum (INE) acordats com a criteri de repartiment per a l'IVA en el Consell de Política Fiscal i Financera. La recaptació del 2007 en el capítol III s'assigna a les comunitats autònomes prorratejant la recaptació dels serveis centrals segons la recaptació de les diferents delegacions.

Gràfic I-40
Metodologia de càlcul flux monetari (2007)

Font: Ministeri d'Economia i Hisenda.

Gràfic I-41
Metodologia de càlcul càrrega-benefici (2007)

Font: Ministeri d'Economia i Hisenda.

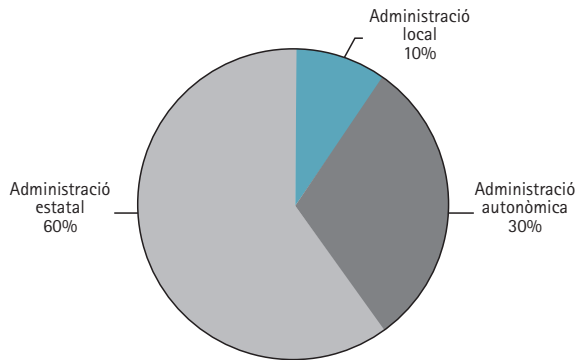
Aquesta càrrega fiscal es distribueix entre els tres estaments de l'Administració de manera desequilibrada: quasi tres cinques parts de la càrrega fiscal es destina a l'Administració de l'Estat (60%), mentre que els les dues cinques parts restants es destinen a les administracions autonòmica (30%) i local (10%). (Vegeu el gràfic I-42.)

La càrrega fiscal per habitant és de 7.409 euros per habitant i any, la tercera més alta del país, solament superada pel País Basc i Madrid, mentre que pel que fa a la

«pressió fiscal» en relació al PIB per càpita, representa el 29,36%, que és el nivell més alt de totes les comunitats autònomes. (Vegeu el quadre I-115.)

Això confirma, des de l'òptica dels ingressos tributaris, el desequilibri detectat a les balances fiscals entre comunitats autònomes i situa Balears com la comunitat més desfavorida pel sistema actual, atès que el vessant de la despesa pública estatal no compensa aquest desequilibri.

Gràfic I-42
Càrrega fiscal per administracions a les Illes Balears el 2007

Font: Elaboració pròpia.

QUADRE I-115. CÀRREGA FISCAL PER HABITANT (EXERCICI 2007)						
	PIB per càpita	Adm. local	Adm. autonòmica	Adm. estatal	Total	Pressió fiscal: CF/PIB
Illes Balears	25.238	768	2.250	4.391	7.409	29,36%
Madrid	29.965	688	2.654	5.203	8.545	28,52%
Catalunya	27.445	684	2.507	4.184	7.375	26,87%
País Basc	30.599	6.416	43	1.750	8.209	26,82%
Astúries	21.200	474	1.757	3.386	5.617	26,50%

Continua.

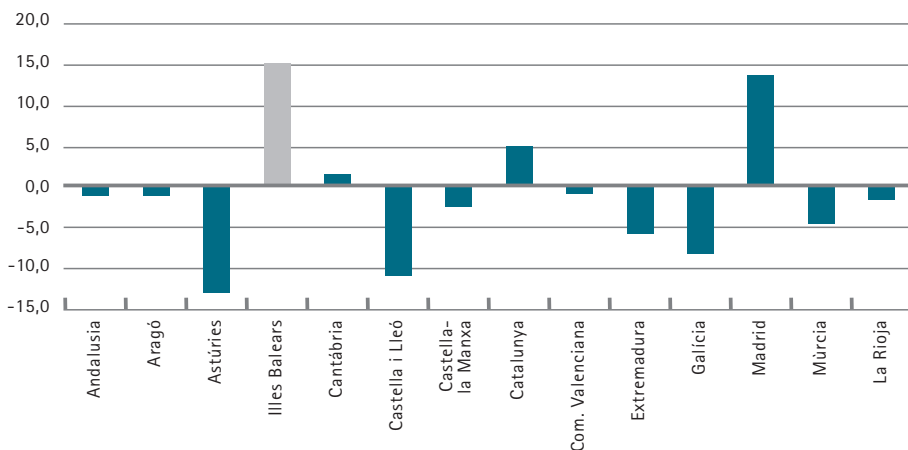
QUADRE I-115. CÀRREGA FISCAL PER HABITANT (EXERCICI 2007)

	PIB per càpita	Adm. local	Adm. autonòmica	Adm. estatal	Total	Pressió fiscal: CF/PIB
Cantàbria	23.377	575	2.113	3.426	6.114	26,16%
Mitjana Nacional	23.396	885	1.911	3.236	6.032	25,78%
Com. Valenciana	21.239	584	1.782	3.064	5.430	25,57%
Aragó	25.361	616	2.117	3.742	6.475	25,53%
La Rioja	24.717	656	2.130	3.505	6.291	25,45%
Andalusia	18.298	590	1.545	2.522	4.657	25,45%
Castella-la Manxa	18.569	590	1.610	2.440	4.640	24,99%
Múrcia	19.574	421	1.757	2.590	4.768	24,36%
Extremadura	16.080	412	1.285	2.102	3.799	23,63%
Galícia	19.800	399	1.468	2.746	4.613	23,29%
Navarra	29.483	506	6.134	131	6.771	22,97%
Castella i Lleó	22.589	533	1.651	2.985	5.169	22,89%
Ceuta	21.994	1.633	1.633	1.361	4.627	21,04%
Melilla	21.089	1.330	1.330	1.255	3.915	18,57%
Illes Canàries	21.004	855	1.420	1.581	3.856	18,36%

Font: Elaboració pròpia sobre dades INE, EUSTAT, AEAT i IBAE. Dades en euros.

Gràfic I-43

Excés de desviació de la Càrrega Fiscal en relació amb la desviació del PIB s/mitjana 2007 de les comunitats autònomes de Règim Comú

Font: Elaboració pròpia.

En un sistema tributari progressiu (paga més qui més guanya) i de solidaritat intercomunitari (les regions riques col·laboren en l'avenç de les menys afavorides amb l'objectiu que s'aproximin a la mesura) la realitat tributària nacional presenta a la pràctica desajustaments que perjudiquen especialment les Balears.

Comparant la posició relativa de la càrrega fiscal davant la mesura, si el sistema fos equilibrat la desviació hauria de correspondre's amb la desviació davant la mesura de la renda regional, en aquest cas del PIB.

No obstant això, l'anàlisi d'aquestes desviacions és especialment desfavorable per a Balears, tal com s'observa en el gràfic I-43.

S'observa que Balears, seguida de Madrid, Catalunya i Cantàbria (per aquest ordre) són les comunitats autònomes que suporten un major desequilibri per excés de càrrega fiscal en relació amb la seva riquesa, mentre que Astúries, Castella i Lleó, Galícia i Extremadura són les menys desfavorides.

No s'hi inclouen les comunitats autònomes que no estan subjectes al règim comú de finançament (Navarra, País Basc i Canàries) ni les ciutats autonòmiques de Ceuta i Melilla, si bé totes se situen molt per sobre de les més afavorides de les comunitats autònomes de règim comú (Castella i Lleó).

Quant al desglossament institucional de la càrrega fiscal en el conjunt de les comunitats autònomes, és rellevant la diferència estructural de la gestió tributària, especialment a les comunitats de règim foral (Navarra i País Basc), així com en la de Canàries, pel seu «règim especial».

S'observa clarament el major pes en la recaptació de les diputacions forals basques (78%) davant de l'administració autonòmica la gestió tributària de la qual és merament testimonial, mentre que a la Comunitat Foral de Navarra, de caràcter uniprovincial, és l'Administració autonòmica, amb el 90,6%, la que gestiona la major part dels tributs, atesa l'adscripció de la hisenda foral a aquesta administració. (Vegeu el quadre I-116.)

QUADRE I-116. DISTRIBUCIÓ DE LA CÀRREGA FISCAL PER ADMINISTRACIONS, 2007

	Adm. Local	Adm. Autonòmica	Adm. Estatal	Total
Andalusia	12,67%	33,17%	54,15%	100,00%
Aragó	9,52%	32,70%	57,78%	100,00%
Astúries	8,44%	31,28%	60,28%	100,00%
Illes Balears	10,37%	30,37%	59,27%	100,00%
Illes Canàries	22,17%	36,83%	41,00%	100,00%
Cantàbria	9,40%	34,56%	56,04%	100,00%
Castella i Lleó	10,32%	31,94%	57,74%	100,00%
Castella-la Manxa	12,71%	34,69%	52,60%	100,00%

Continua.

QUADRE I-116. DISTRIBUCIÓ DE LA CÀRREGA FISCAL PER ADMINISTRACIONS, 2007

	Adm. Local	Adm. Autònoma	Adm. Estatal	Total
Catalunya	9,27%	33,99%	56,74%	100,00%
Com. Valenciana	10,76%	32,82%	56,42%	100,00%
Extremadura	10,86%	33,83%	55,32%	100,00%
Galícia	8,65%	31,82%	59,53%	100,00%
Madrid	8,05%	31,06%	60,89%	100,00%
Múrcia	8,84%	36,84%	54,32%	100,00%
Navarra	7,47%	90,59%	1,94%	100,00%
País Basc	78,16%	0,52%	21,32%	100,00%
La Rioja	10,42%	33,87%	55,71%	100,00%
Ceuta	35,29%	35,29%	29,41%	100,00%
Melilla	33,97%	33,97%	32,06%	100,00%
Mitjana Nacional	14,67%	31,68%	53,65%	100,00%
Mitjana Nacional Depurada	18,09%	34,62%	47,29%	100,00%

Font: Elaboració pròpia sobre dades INE, EUSTAT, AEAT i IBAE.

Un altre cas singular és el de les Illes Canàries, amb el seu règim especial, en el qual s'observa una gestió tributària excepcionalment compensada entre les diferents administracions (22,17% les administracions locals, ajuntaments i cabildos, 36,83% l'Administració autonòmica i 41% l'Estat).

Quant a la distribució «qualitativa» de la càrrega fiscal entre:

- Els impostos directes (els que s'exigeixen individualment segons la riquesa de les persones, amb caràcter progressiu a l'RPF i a tipus fix pel en el cas de les persones jurídiques).
- Els impostos indirectes (que s'exigeixen sobre el consum, a tipus fix sobre la despesa i sense tenir en compte la capacitat econòmica del subjecte).

- Les taxes i altres ingressos (que tracten de repercutir en el subjecte el cost dels béns o serveis públics dels quals es beneficia a títol personal, inclosos els interessos de demora en el pagament de les seves obligacions amb l'Administració).

S'observa un repartiment equilibrat entre els diferents conceptes tributaris en l'àmbit nacional, on la càrrega impositiva directa representa la meitat dels recaptats (52,3%), mentre que la recaptació indirecta (41,9%) i les taxes i altres ingressos (5,8%) sumen l'altra meitat de la recaptació. (Vegeu el quadre I-117.)

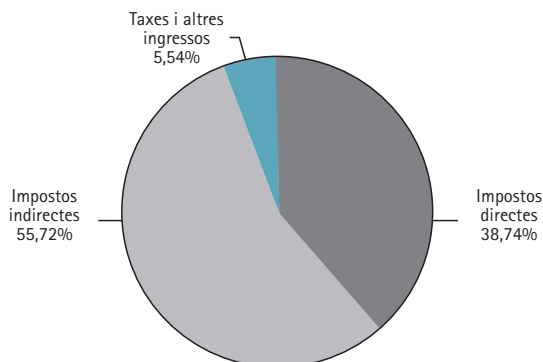
Una vegada més, entre les administracions autonòmiques de règim comú es Balears la que representa una desviació significativa quant al contingut de la càrrega tributària, ja que la seva estructura interna es desvia significativament de la mesura cap als impostos indirectes (sobre el consum) en

QUADRE I-117. DISTRIBUCIÓ DE LA CÀRREGA TRIBUTARIA PER TIPUS DE TRIBUT, 2007

	Població	Imposts directes	Imposts indirectes	Taxes i altres ingr.	Total
Andalusia	8.059.461	46,72%	46,12%	7,16%	100,00%
Aragó	1.296.655	53,54%	39,66%	6,80%	100,00%
Astúries	1.074.862	53,30%	41,18%	5,52%	100,00%
Illes Balears	1.030.650	38,74%	55,72%	5,54%	100,00%
Illes Canàries	2.025.951	55,88%	34,12%	10,00%	100,00%
Cantàbria	572.824	50,48%	44,23%	5,29%	100,00%
Castella i Lleó	2.528.417	49,86%	43,93%	6,21%	100,00%
Castella-la Manxa	1.977.304	45,55%	46,73%	7,72%	100,00%
Catalunya	7.210.508	56,28%	38,62%	5,10%	100,00%
Com. Valenciana	4.885.029	50,24%	43,58%	6,18%	100,00%
Extremadura	1.089.990	45,71%	47,14%	7,15%	100,00%
Galícia	2.772.533	48,77%	45,80%	5,43%	100,00%
Madrid	6.081.689	59,17%	36,33%	4,50%	100,00%
Múrcia	1.392.117	46,10%	47,54%	6,36%	100,00%
Navarra	605.876	54,68%	40,74%	4,58%	100,00%
País Basc	2.141.860	50,72%	45,31%	3,96%	100,00%
La Rioja	308.968	51,96%	40,54%	7,49%	100,00%
Ceuta	76.603	26,68%	64,97%	8,36%	100,00%
Melilla	69.440	31,55%	59,35%	9,10%	100,00%
Total Nacional	45.200.737	52,29%	41,95%	5,75%	100,00%

Font: Elaboració pròpia sobre dades INE, EUSTAT, AEAT i IBAE.

Gràfic I-44
**Distribució de la Càrrega Tributària en 2007
per tipus de tribut a les Illes Balears**

Font: Elaboració pròpia.

detriment de la càrrega fiscal sobre els impostos directes (sobre la riquesa: rendes i patrimonis). (Vegeu el gràfic I-44.)

La importància relativa de la càrrega fiscal «indirecta» amb una desviació de 14 punts sobre la mesura nacional destaca singularment sobre la resta de comunitats autònomes.

Una explicació plausible seria el consum extraordinari que representa el turisme, atès que les xifres de població de referència corresponen al padró municipal a dia 1 de gener de 2007, en les quals no es té en compte el factor de població de fet davant el de la població de dret.

No obstant això, si aquesta fos l'explicació, la desviació de la càrrega fiscal cap a la tributació indirecta hauria de notar-se també en la resta de comunitats autònomes on el turisme representa una desviació poblacional «de fet» significativa sobre la població «de dret»: Catalunya, la Comunitat Valenciana i Andalusia (el cas de les Illes Canàries no es compara pel seu peculiar sistema impositiu diferenciat).

Observant l'estructura impositiva d'aquestes comunitats autònomes s'aprecia que no es produeix aquesta desviació (Comunitat Valenciana i Andalusia superen lleugerament la mesura, mentre que Catalunya se situa per sota) i això invalida la hipòtesi que la desviació es deu al factor turisme i el seu efecte poblacional sobre el consum.

Per tant, hem de concloure que el «fet insular», els anomenats costos de la insula-

ritat i el seu efecte sobre els preus dels béns de consum constitueixen la raó de la desviació de la càrrega tributària, que comparada amb la mesura de les tres comunitats autònomes de rellevància turística podria estimar-se entorn del 10%.

Resulta significativa l'anàlisi comparativa interanual entre 2006 i 2007, a causa de l'elevat creixement dels ingressos tributaris de les administracions públiques, tant a les Illes Balears com a la resta de les comunitats.

Si la mesura nacional de la càrrega fiscal per habitant se situava l'any passat en 5.459 euros, enguany ha passat a 6.032 euros, amb un creixement de 573 euros, cosa que representa un augment del 10,5%, molt per sobre del creixement de l'IPC (+4,2%).

En termes absoluts és en la tributació estatal i autonòmica on es produeix un major increment: 327 euros per habitant (+11,24%) d'increment en la càrrega fiscal estatal, mentre que en l'àmbit autonòmic el creixement és menor en termes absoluts: 205,8 euros per habitant i un creixement similar (+12%) en termes relatius. L'evolució de l'Administració local presenta un saldo més moderat, amb un augment de 40,2 euros (un increment del 4,76%).

12.7.2. LA PRESSIÓ FISCAL LOCAL PER ILLES I MUNICIPIS

De la pressió fiscal en l'àmbit intern balear per illes i per municipis durant l'exercici de 2007, s'aprecia un equilibri quant a

les illes, i Eivissa i Formentera queden lleugerament per sobre de la mitja (11 centèsimes de punt), mentre que Mallorca (2 centèsimes) i Menorca (35 centèsimes) queden per sota de la mitja interinsular. (Vegeu el quadre I-118A.)

No obstant això, són els municipis turístics costaners de Mallorca, amb Deià al

capdavant, els que lideren la classificació segons la pressió fiscal per habitant, mentre que a la cua se situen els municipis d'interior, més petits, amb una diferència de quasi 5 punts entre el primer i el darrer. La pressió fiscal és més homogènia entre els municipis de Menorca i Eivissa i Formentera. (Vegeu el quadre I-118B.)

**QUADRE I-118A. CÀRREGA FISCAL PER HABITANT 2007
A MENORCA, EIVISSA I FORMENTERA**

	Impostos directes	Impostos indirectes	Taxes i altres ingressos	Total	Pressió fiscal per habitant
Alaior	2.861,13	4.112,32	339,75	7.313,20	28,98%
Ciutadella	2.814,89	4.115,41	422,91	7.353,21	29,14%
Ferrieries	2.761,03	4.082,69	248,69	7.092,41	28,10%
Maó	2.915,98	4.108,89	328,71	7.353,58	29,14%
Es Mercadal	3.090,75	4.125,79	439,46	7.656,00	30,34%
Sant Lluís	2.935,85	4.152,13	401,89	7.489,87	29,68%
Es Castell	2.817,54	4.072,08	217,48	7.107,10	28,16%
Es Mitjorn Gran	2.860,52	4.084,41	656,80	7.601,73	30,12%
Mitjana Menorca	2.882,21	4.106,71	381,96	7.370,88	29,21%

	Impostos directes	Impostos indirectes	Taxes i altres ingressos	Total	Pressió fiscal per habitant
Formentera	2.810,18	4.103,54	523,22	7.436,94	29,47%
Eivissa	2.918,06	4.112,32	381,33	7.411,71	29,37%
Sant Antoni de Portmany	2.983,50	4.090,62	339,37	7.413,49	29,37%
Sant Josep de sa Talaia	3.006,07	4.141,66	448,24	7.595,97	30,10%
Sant Joan de Labritja	2.900,48	4.121,50	395,85	7.417,83	29,39%
Santa Eulalia del Riu	2.892,27	4.090,16	384,91	7.367,34	29,19%
Mitjana Eivissa-Formentera	2.918,43	4.109,97	412,15	7.440,55	29,48%
Mitjana Balears	2.870,72	4.128,34	410,59	7.409,66	29,36%

Dades en euros per habitant i any

Font: Elaboració pròpia.

QUADRE I-118B. CÀRREGA FISCAL PER HABITANT 2007 A MALLORCA PER MUNICIPIS					
	Impostos directes	Impostos indirectes	Taxes i altres ingressos	Total	Pressió fiscal per habitant
Alaró	2.718,50	4.103,29	292,22	7.114,01	28,19%
Alcúdia	3.051,27	4.136,09	601,95	7.789,31	30,86%
Algaida	2.690,12	4.138,66	236,98	7.065,76	28,00%
Andratx	2.980,26	4.236,30	616,90	7.833,46	31,04%
Artà	2.947,67	4.243,09	588,98	7.779,74	30,83%
Banyalbufar	2.805,08	4.102,31	364,48	7.271,87	28,81%
Binissalem	2.679,24	4.090,10	311,09	7.080,43	28,05%
Búger	2.658,66	4.072,57	335,93	7.067,16	28,00%
Bunyola	2.687,99	4.138,37	347,77	7.174,13	28,43%
Calvià	3.142,76	4.093,39	693,34	7.929,49	31,42%
Campanet	2.676,93	4.064,08	398,93	7.139,94	28,29%
Campos	2.775,16	4.386,15	465,58	7.626,89	30,22%
Capdepera	2.969,76	4.182,13	548,35	7.700,24	30,51%
Consell	2.660,86	4.099,98	383,55	7.144,39	28,31%
Costitx	2.662,32	4.094,27	348,19	7.104,78	28,15%
Deià	3.336,55	4.155,75	660,63	8.152,93	32,30%
Escorca	2.818,84	4.389,84	420,82	7.629,50	30,23%
Esporles	2.677,26	4.083,22	362,48	7.122,96	28,45%
Estellencs	2.790,10	4.141,18	369,23	7.300,51	28,48%
Felanitx	2.663,45	4.095,92	387,76	7.147,13	28,82%
Fornalutx	2.754,11	4.155,56	414,66	7.324,33	28,66%
Inca	2.634,38	4.104,41	350,11	7.088,90	28,56%
Lloret de Vistalegre	2.729,67	4.083,24	161,20	6.974,11	27,26%
Lloseta	2.682,63	4.108,04	269,17	7.059,84	28,16%
Llubí	2.820,64	4.077,22	177,43	7.075,29	27,49%
Llucmajor	2.831,29	4.172,55	738,72	7.742,56	30,64%
Manacor	2.609,32	4.097,13	354,76	7.061,21	28,86%
Mancor de la Vall	2.663,35	4.100,42	276,66	7.040,43	27,68%
Maria de la Salut	2.720,64	4.096,83	161,15	6.978,62	27,42%
Marratxí	2.834,94	4.121,45	459,11	7.415,50	28,93%
Montuïri	2.947,71	4.186,10	327,97	7.461,78	29,12%
Muro	2.853,46	4.158,55	592,30	7.604,31	30,50%
Palma	2.662,54	4.138,63	358,53	7.159,70	29,13%

Continua.

QUADRE I-118B. CÀRREGA FISCAL PER HABITANT 2007 A MALLORCA PER MUNICIPIS

	Impostos directes	Impostos indirectes	Taxes i altres ingressos	Total	Pressió fiscal per habitant
Petra	2.896,90	4.085,59	191,96	7.174,45	27,50%
Pollença	2.651,41	4.085,06	499,38	7.235,85	29,64%
Porreres	2.744,40	4.114,61	174,51	7.033,52	27,50%
Sa Pobla	2.742,50	4.159,64	341,96	7.244,10	28,71%
Puigpunyent	2.619,02	4.145,24	428,85	7.193,11	28,99%
Sencelles	2.653,24	4.113,28	226,73	6.993,25	27,57%
Sant Joan	3.193,45	4.241,68	275,72	7.710,85	28,41%
Sant Llorenç des Cardassar	2.695,10	4.112,52	597,05	7.404,67	31,31%
Santa Eugènia	3.004,91	4.104,77	255,72	7.365,40	27,96%
Santa Margalida	2.702,22	4.077,32	425,38	7.204,92	29,75%
Santa Maria del Camí	3.098,73	4.108,95	442,94	7.650,62	28,74%
Santanyí	3.098,73	4.155,25	373,74	7.627,72	30,22%
Selva	2.733,57	4.128,84	318,27	7.180,68	28,45%
Ses Salines	2.868,69	4.082,18	356,42	7.307,29	28,95%
Sineu	2.686,49	4.100,05	221,39	7.007,93	27,77%
Sóller	2.969,65	4.148,11	522,34	7.640,10	30,27%
Son Servera	2.907,15	4.123,33	464,44	7.494,92	29,70%
Valldemossa	2.896,13	4.107,56	552,09	7.555,78	29,94%
Vilafranca de Bonany	2.657,32	4.074,80	151,56	6.883,68	27,28%
Ariany	2.670,36	4.088,13	159,82	6.918,31	27,41%
Mitjana Mallorca	2.797,42	4.132,15	384,10	7.313,67	28,98%

Dades en euros per habitant i any

Font: Elaboració pròpia.